

SUOSEURAN 30-VUOTISESTA TOIMINNASTA

FINNISH PEATLAND SOCIETY — SUOSEURA — 30 YEARS

Huhtikuun 29. päivänä 1949 perustetun Suoseuran tarkoituksena on sen sääntöjen mukaan soiden ja turpeiden kaikinpuolisen tutkimisen sekä niiden tarkoituksenmukaisen ja kansantaloudellisen käytön edistäminen. Se on vuosittain järjestänyt 6—8 kokoustilaisuutta, joissa sen jäsenet ovat esittäneet viimeisiä tutkimustuloksiaan sekä parannuksia soiden käyttötapoihin. Niiden johdosta on, usein vilkkaastikin keskusteltu, jolloin erilaisten ammattipiirien käsitykset ovat täydentäneet tutkimustuloksia ja tuoneet ehkä esille myös kritiikkiä. Suoseura on lisäksi suorittanut retkeilyjä kulloinkin ajankohtaisiin kotimaisiin kohteisiin sekä joskus myös naapurimaihin.

Suoseurassa pidetyt esitelmät sekä lähinnä jäsenten kirjoittamat artikkelit Suolehdessä kuvastavat soiden tutkimuksen ja niiden käytön piirissä tapahtunutta nopeata kehitystä sodan jälkeisenä aikana. Taulukossa 1 esitetty Suo-lehden artikkelien ryhmittely niiden aiheiden perusteella on verraten karkea, koska artikkeleissa on voitu käsitellä useaan aihepiiriin kuuluvia ongelmia. Mutta toivottavasti se antaa välähdyksen Suoseuran kokousten ohjelmistosta ja Suo-lehden artikkelien sisällöstä.

Soiden syntyä, kehitystä, kasvillisuutta, suotyyppejä, suoyhtymiä sekä trofiaa on käsitelty ainakin 39 esityksessä, luonnontilaisten turpeiden luokittelua 11:ssä ja niiden kemiallisia, fysikaalisia, hydrologisia, mikrobiologisia ym. ominaisuuksia ainakin 129 esitelmässä. Tämä johtuu siitä, että uusia

tutkimusmenetelmiä on voitu menestyksellä soveltaa myös suo- ja turvetutkimuksiin. Siten on saatu runsaasti tietoa soiden ravinne- ja kosteussuhteista, samoin kuin niiden vuotuisesta kasvusta sekä suovesistä ja niiden liikunnoista. Sammalia, erityisesti *S. fuscum* on taitavasti ryhdytty käyttämään ilmakehästä maahan laskeutuvan saasteen vuotuisen määrän selvittämiseen. Nämä uudet tutkimusmenetelmät ovat tehneet mahdolliseksi myös soiden taloudellisen käytön perusteiden monipuolisen selvittelyn. Täten tutkimus ja käytäntö ovat löytäneet toisensa.

Luonnontilaisten soiden tutkimiseen liittyy myös kiinteästi soiden suojeelu, joka on sisältynyt Seuramme ohjelmaan sen toiminnan alkuvaiheista lähtien. Aihetta on käsitelty 14 esitelmässä ja sen johdosta on järjestetty siitä kiinnostuneiden piirien yhteisneuvotteluja ja tehty aloitteita kansallisesti sekä kansainvälisesti tärkeiden soiden suojelemiseksi. Edelleen luonnontilaisten soiden eläimistö, marjat ja sienet ovat olleet esitelmien ja artikkelien kohteina.

Suoviljelyä ja siihen liittyvää koe- ja tutkimustoimintaa on Seuramme piirissä käsitelty verraten vähän, sillä jo aikaisemmin on Suoviljelysyhdistyksen toimesta tämän käyttömuodon perusteet ja sovellutukset monipuolisesti selvitetty. Lisäksi maatalouden ylituotannon takia on suoviljelyn tehostamiseen liennyt tutkimusvaroja sangen niukasti.

Uuden pellon ja suoviljelysten raivaamisesta vapautui 50-luvun lopulla runsaasti koneita ja käyttötekniikkaa, mutta ne voitiin tehokkaasti siirtää käytettäväksi soiden

Taulukko 1. Suo-lehden artikkelit aiheyhmittäin

1. Soiden synty, kehitys, kasvillisuus, suotyypit ja -yhtymät	39
2. Turpeiden luokittelu	11
3. Luonnontil. turpeiden tutkimus	129
4. Soiden laajuus ja turvevarat meillä 9, muualla 44	53
5. Soiden vilj. kelpoisuuden määrittäminen	11
6. Soiden viljely	22
7. Soiden metsäojitus, hoito ja lannoitus	110
8. Turveteollisuus	55
9. Soiden muu käyttö	9
10. Soiden suojele, elämistö, sienet, marjat	19
11. Suosanasto, kansainvälinen 8 Suosanasto, kansanomainen suomal. 1	9
12. Yleisluontoisia artikkeleita	21
13. Kongressiselostuksia, erityisesti IPS	22
14. Retkeilyjä ulkomaille Retkeilyjä Suomessa, Lapin kerho vuosittain	6

ojittamiseen metsänkasvatusta varten. Tällä alalla jo aikaisemmin aloitettu tutkimus- ja kokeilutyö tehostui ja siten luotiin kestävät perusteet laajamittaiselle soiden metsäojitukselle. Siitä on selviä merkkejä myös Suoseuran ohjelmistossa. Ainakin 110 esitelmässä on käsitelty soiden ojitusta, suomensien hoitoa ja lannoitusta. Ja edelleenkin on ongelmia, erityisesti hivenravinteiden kohdalla. Myös turveteollisuuden esille tuomat ja lähivuosina yhä laajentuvat soiden pohjakerrokset odottavat tehokasta käyttöä ja se edellyttää monipuolista koe- ja tutkimustoimintaa.

Metsäojituksen rinnalla kehittyi turveteollisuus ensi alkuun verraten vaatimattomasti, mutta myöhemmin ja erityisesti öljykriisin johdosta se on nopeasti laajentunut ja tehostunut. Myös tämä soiden käyttömuoto edellyttää koe- ja tutkimustoimintaa niin hyvin laboratoriossa kuin erityisesti kentällä ja konepajoissa. Uusia korjuu- ja siirtomenetelmiä on kehitetty ja tarkoitukseen soveltuvia koneita on ruvettu valmistamaan myös omassa maassamme. Näistä saavutuksista on Suoseurassa kuultu ainakin 55 esitystä.

Oleellista osaa turveteollisuudessa näyttelee kasvaturve, jonka kehittämiseen ja sovellutukseen kasvihuoneviljelyssä sekä taimien kasvatuksessa ryhdyttiin 1950-luvulla ja, joka sittemmin on levinnyt yleiseen käyttöön meillä ja ulkomaille. Uuteen viljelymentelmään johtaneista kokeiluista sekä niiden teoreettisista perusteista on Seuramme jäsenet pidetty hyvin ajan tasalla.

Uusia turpeen käyttömahdollisuuksia on esitelty, kuten turpeen käyttöä jätevesien puhdistamiseen, sekä öljyvahinkojen torjumiseen, puristettujen turvelevyjen, priketien samoin kuin aktiivihieiden valmistami-

seen. Muitakin näköpiirissä olevia turpeen teknillisiä jalostusmahdollisuuksia on käsitelty samoin kuin turvevoimaloiden merkitystä maamme energiahuollossa.

Seuramme on voimakkaasti osallistunut kansainväliseen yhteistoimintaan, erityisesti Kansainvälisen Suoseuran välityksellä. Kaikissa IPS:n kongresseissa ja symposiumeissa on ollut seuramme jäseniä ja monet ovat esittäneet niissä tutkimustensa tuloksia. Lisäksi he ovat Suoseuran kokouksissa ja Suolehden palstoilla selostaneet näiden kansainvälisten tilaisuuksien antia ja täten niissä käsitellyt aiheet ja tulokset ovat nopeasti tulleet suomalaisten suomiesten tietoisuuteen. Useat Seuran jäsenet ovat matkahavaintojensa perusteella kiitettävällä tavalla lisänneet tietojamme eri maiden soista ja niiden käytöstä. Tällainen Irlannin soita esittelevä artikkeli ilmestyi jo Suo-lehden ensimmäisessä numerossa ja toisessa selostettiin Newfoundlandin soita. Vastaavanlaisia kuvauksia on vuosien kuluessa saatu Indonesian, Britanian, Saksan, Norjan, Puolan, Eestin, Yhdysvaltojen, Kanadan (erityisesti Newfoundlandin) ja Tulimaan soista, yhteensä 44. Eräistä maista on useita artikkeleita.

Suoseura on asettanut Suomen kansallisen komitean IPS:n toimintaa varten ja ollut aktiivisesti järjestämässä meillä 1972 pidettyä kansainvälistä suo- ja turvekongressia. Kongressin osanottajia varten Suoseura julkaisi Finnish Peatlands and Their Utilization-nimisen 61 sivua käsittävän esitteen. Mainittakoon edelleen, että Helsingissä pidettiin 1971 luonnontilaisia soita, suoviljelyä sekä turveteollisuutta ja turvetuotteiden standardisointia käsitellyt, laaja symposium lähinnä seuraavaa suokongressia silmällä pitäen, Kuopiossa 1975 turpeen poltto- sekä 1978 Kouvossa turveteollisuussymposium, ja Hyytiälässä 1979 soiden ja turpeiden luokittelua koskenut symposium. Lisäksi Suoseura on IPS:n välityksellä ollut aktiivisesti järjestämässä IUFRO:n metsäojitussymposiumia Jyväskylässä ja Oulussa 1974 sekä kansainvälistä turpeiden luokittelua suorittaneen työryhmän kokousta Helsingissä 1976. Kaikkien näiden tilaisuuksien yhteydessä on suoritettu retkeilyjä luonnontilaisille soille, metsäojitusalueille tai turvetyömaille, ja niiden järjestelyssä Suoseuran jäsenillä on ollut keskeinen osuus.

Kansainvälisen yhteistoiminnan tehostamiseksi Suoseura julkaisi jo v. 1956 saksalais-suomalais-ruotsalais-englantilaisen suo-

sanaston, johon eestiläinen Kuumiin liitti virokieliset vastineet. Suosanastoja, joissa on ollut mukana myös venäjänkieli on sittemmin ilmestynyt Saksassa sekä Puolassa ja erittäin laaja sanakirja on laadittu Neuvostoliitossa. Kanadassa on koetettu helpottaa oikeiden suotermien löytämistä liittämällä n. 200 englantilaiseen suosanaan niiden alkuperäinen määritelmä. Tätä periaatetta on noudatettu IUFRO:n julkaisemassa suometsien terminologiassa. Sanastotyö jatkuu edelleen. Hyytiälässä 1979 pidetyssä symposiumissa asetettiin kansainvälinen työryhmä laatimaan luonnontilaisia soita ja turpeita koskeva sanasto niiden alkuperäisine merkityksineen.

Suo-lehden välityksellä seuran kokouksissa pidetyt esitelmät samoin kuin muiden maiden soista sekä suokongresseista ovat levinneet kaikille Suoseuran jäsenille, kirjastojen välityksellä myös asianharrastajille, jopa ulkomaisille lukijoille. Suolehden tarkastelu antaa valaisevan kuvan maamme suontutkimuksen ja sen käytännöllisten sovellutusten kehityksestä. Seuramme 30-vuotisen toiminnan aikana. Lehden sivuilla vilahuttaa runsaasti jo elämästä poistuneiden suomiesten nimiä ja niille ilmestyy vuosittain uusia, taitavia suontutkijoita ja käytännön miehiä, jotka ovat tehokkaasti ja menestyksellisesti jatkaneet edeltäjiensä työtä

soveltamalla uusia ajatuksia ja menetelmiä omille työsarjoilleen. Suoseura on muodostanut sopivan foorumin, jossa kunkin ajankohdan saavutuksia on voitu esitellä ja vaihtaa niiden johdosta ammattimiesten kesken ajatuksia. Seuran välityksellä ovat tietomme maamme soista ja niiden merkityksestä suuresti lisääntyneet ja syventyneet. Samalla Suoseura on tehostanut ja korostanut Suomen suontutkimuksen merkitystä myös kansainvälisessä työkentässä. Täten Suoseura on erinomaisella tavalla täyttänyt ne toiveet, joita sille sen perustamisvaiheessa asetettiin. Olen vakuuttunut, että aktiivinen ja menestyksellinen toiminta tulee jatkumaan alkavana uutena kymmenvuotiskautena. Toivotan Suoseuralle onnea ja menestystä sen tärkeässä työssä maamme soiden tunnetuksi tekemiseksi.

KIRJALLISUUTTA

- Suoseuran perustava kokous. *Suo* 1/1950:2
 Suoseuran säännöt. *Suo* 1/1950: 13—15
 Kivinen, E.: ”Suon” taipaleelle lähtiessä. *Suo* 1/1950:1.
 Suoseuran 10-vuotisjuhla. *Suo* 10/1959:21.
 Käitera, P.: Tervehdyspuhe 10-vuotisjuhlassa. *Suo* 10/1959:22—23.
 Kivinen, E.: Tulevaisuuden näkymiä soiden käytön alalla. *Suo* 10/1950:24—30.
 Suoseuran 20-vuotisjuhla. *Suo* 20/1969:45.
 Metsänheimo, U.: Suoseuran 20-vuotiskertomus. *Suo* 1969:46—47.

SUMMARY:

FINNISH PEATLAND SOCIETY — SUOSEURA — 30 YEARS

The objects of Suoseura established on April 29, 1949, were general research of peatlands and peats and promoting their appropriate and economic utilization. The Society has at present about 600 members including experts in natural sciences, agriculture, forestry, representatives of peat industry, and peat experts in practice.

The Society realizes its objects by arranging 6—8 meetings annually. At these meetings, the latest research results or improvements in peatland utilization are introduced. The lectures have most commonly discussed properties and classification of virgin peat and peatlands and their utilization in agriculture, horticulture, afforestation and peat industry. The most important lectures are published in the periodical of the Society, ”Suo”, which comes out in 4—6 numbers a year, in total about 100 pages. The lectures are usually published in Finnish with a summary in English.

The Society also arranges annually excursions to objects of current interest in the home country and occasionally to neighbouring countries as well. Furthermore, members have lectured on their travel observations concerning peatlands of Europe, the United States and Canada and their utilization.

The Finnish Peatland Society participates actively in the international cooperation in the field. It has established the IPS Finnish National Committee and its members attend actively international congresses and symposiums abroad and certainly in Finland.

For facilitating international cooperation the Society published a Peat Land Terminology as early as in 1956. This publication in German-Finnish-Swedish-English included about 250 peatland words. In 1972, the Society published a review of Finnish peatlands, ”Finnish Peatlands and their Utilization”, 61 p.